

المپیاد های علمی دانشجویان

مفاهیم و تعاریف

مقدمه:

پیشرفت‌های سریع و روزافزون علوم، خصوصاً علوم پزشکی و تغییر و تحولات مستمر در اقدامات پیشگیری تا نوتوانی بیماران، نیاز به بازنگری در اهداف غائی تعلیم و تربیت بخصوص آموزش پزشکی را به شدت مطرح ساخته است. آینده ایران نیازمند افرادی است که بتوانند بصورت خلاقانه و گروهی به حل مسائل کشور بپردازند. رسالت دانشگاه‌های کشور برای شناسایی، هدایت و پرورش استعداد‌های علمی دانشجویان بر کسی پوشیده نیست. به علاوه، دانشگاه‌های علوم پزشکی به عنوان متولیان سلامت جامعه، نقش مضاعفی را در توسعه پایدار بر عهده دارند؛ از یک طرف بایستی نیروی انسانی و دانش مورد نیاز در بخش سلامت را تولید کنند و از طرف دیگر، مدیران شایسته‌ای را برای رهبری نظام سلامت و همسو سازی حرکتها و تصمیم‌گیری‌های این نظام با جهت‌گیری کلی توسعه در کشور عرضه نمایند. متأسفانه دانشگاه‌های علوم پزشکی برنامه‌ای برای پرورش مهارت حل مساله و کار تیمی در نظام سلامت ندارند. در واقع روش آموزش سنتی در دانشگاه‌ها در بیشتر مواقع مخلوطی از اطلاعات و مفاهیم را به دانشجویان ارائه می‌دهد، اما آنان را در تجزیه و تحلیل، اولویت بندی و سازماندهی دانش نوظهور که لازمه تفکر انتقادی بوده و منجر به یادگیری موثر و با معنی خواهد گشت، به حال خود می‌گذارد. یکی از روش‌های رفع این نقیصه طراحی مسابقه‌ای کشوری است که مهارت حل مساله بصورت تیمی جزء ارزش‌های آن باشد. در مورد تاثیر المپیادهای علمی بر افزایش مهارت‌های دانش آموزان شرکت کننده در آنها مطالعات مختلفی انجام شده است. مطالعه‌ای در هلند در مورد تاثیر المپیاد ریاضی در شکوفایی استعداد ریاضی دانش آموزان، نشان داد که المپیادها در تحصیلات دانشگاهی خود موفق بوده اند و مقالات و کتابهایی در زمینه ریاضی چاپ کرده اند. المپیاد همچنین باعث افزایش اعتماد به نفس آنان شده بود و به انتخاب شغل آینده‌شان کمک کرده بود. این امر نشان می‌دهد که شرکت در مسابقات علمی می‌تواند به رشد فردی و حرفه‌ای فرد کمک کند. ایده اولیه برگزاری این مسابقه علمی در سال ۱۳۷۹ در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان مطرح گردید. از حدود سال ۱۳۸۵ اقدامات اولیه برای طراحی آن شروع شد و تاکنون جلسات متعدد هم‌اندیشی با حضور استادان، کارشناسان و دانشجویان حائز رتبه در المپیادهای دانش آموزی برگزار شده است. با توجه به تفاهم به وجود آمده در میان اکثر دانشگاهها و مسوولان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مبنی بر لزوم تقویت قدرت تفکر و استدلال بین دانشجویان علوم پزشکی، هم‌اکنون بستر مناسبی برای برگزاری این المپیاد فراهم آمده است.

اهداف برگزاری المپیاد:

اگرچه برگزاری المپیاد به صورت بالقوه می‌تواند شکاف‌های متعددی از نظام آموزش علوم پزشکی را ترمیم نماید، ولی اهداف مشخص زیر برای آن متصور است:

۱. تلاش در جهت جنبش نرم افزاری و رسیدن به چشم انداز ۲۰ ساله
۲. شناسایی افراد مستعد علمی
۳. ترغیب و تشویق افراد مستعد علمی
۴. جهت دهی به فعالیت‌های علمی فوق برنامه
۵. ایجاد روحیه و نشاط علمی
۶. تبادل فرهنگی بین دانشگاهی

ارزش‌های حاکم بر المپیاد:

در المپیاد دانشجویی تیمها از رشته‌های مختلف علوم پزشکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور در جوی صمیمی و هیجان انگیز بصورت خلاقانه به حل مسائلی می‌پردازند که می‌تواند به پیشرفت نظام سلامت کشور و یا علوم پزشکی در جهان کمک کند. بنابراین ارزش‌های زیر در طراحی و اجرای المپیاد حاکم خواهد بود:

۱. توجه به تفکر خلاق و انتقادی

۲. توجه به اهداف نظام سلامت
۳. تشویق کار تیمی
۴. تشویق فعالیتهای بین رشته‌ای
۵. ایجاد یک محیط شاد رقابتی
۶. قدرشناسی از عالمان و توجه به فرهنگ اسلامی

روش انتخاب دانشجویان

شرایط شرکت دانشجویان شاغل به تحصیل در المپیاد علمی دانشجویان

الف- رشته و مقطع: المپیاد مخصوص همه دانشجویان مقاطع undergraduate دانشگاههای علوم پزشکی کشور طراحی شده است. دانشجویان مقاطع undergraduate هم خیل عظیمی از دانشجویان کشور را تشکیل می‌دهند و هم برخلاف مقطع تحصیلات تکمیلی تفکر و حل مسأله نقش پررنگی در برنامه‌های آموزشی این مقاطع ندارد.

ب- به منظور ورود حداکثری دانشجویان، کلیه دانشجویان سال ۳ به بعد مقاطع کارشناسی و دکترای حرفه‌ای (پس از گذراندن آزمون جامع علوم پایه) دانشگاههای علوم پزشکی سراسر کشور می‌توانند **(بدون در نظر گرفتن معدل کل)** در این المپیاد شرکت کنند. برای استفاده از تسهیلات نخبگان و استعدادهای درخشان باید شرایط آیین نامه‌های مذکور نیز تأمین گردد. برای مثال علاوه بر کسب رتبه در المپیاد علمی، دارا بودن حداقل معدل کل ۱۶ برای عضویت در دفتر استعدادهای درخشان الزامی است.

تبصره ۱: هر فردی که رتبه‌های ۲ یا ۳ انفرادی را در المپیادهای قبلی کسب نموده باشد، مجدداً می‌تواند در المپیاد شرکت نماید، در صورتی رتبه او لحاظ می‌گردد که رتبه انفرادی بالاتری از سالهای قبل کسب نموده باشد. منعی برای شرکت در سایر حیطه‌ها در سالهای بعد وجود ندارد.

تبصره ۲: در مرحله دانشگاهی دانشجویان امکان شرکت در حیطه‌های مختلف را دارند (در صورت موافقت دانشگاه) ولی در مرحله کشوری هر فرد تنها امکان شرکت در یک حیطه را دارد.

تبصره ۳: دانشجویان در زمان برگزاری آزمون غربالگری در مرحله دانشگاهی باید شاغل به تحصیل باشند.

ج- تذکر مهم: کلیه مراحل ثبت نام اولیه، ارائه آموزش به کلیه دانشجویان علاقمند دانشگاه، برگزاری آزمون غربالگری و معرفی تیم به ستاد المپیاد علمی در وزارت متبوع و تقدیر از دانشجویان برگزیده در سطح دانشگاه توسط مراکز توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاههای علوم پزشکی کشور انجام می‌پذیرد.

تبصره ۱: مراکز توسعه آموزش علوم پزشکی لازم است ضمن اطلاع‌رسانی به کلیه دانشجویان مشمول، از این فرصت در جهت بهبود آموزش پزشکی دانشگاهها و تربیت نسل خلاق و آینده‌ساز بهره‌برداران حداکثری بعمل آورند.

تسهیلات ارائه شده به برگزیدگان

تسهیلات و امتیازات

مطالعات مختلف ثابت کرده‌اند که تخصیص تسهیلات هم باعث تشویق افراد به ادامه مسیر حرفه‌ای می‌شود و هم می‌تواند دانشجویان با سلائق و انگیزه‌های مختلف را برای مشارکت در فعالیتهای علمی جذب نماید. متناسب با حیطه‌های سه‌گانه این المپیاد پاداشها و تسهیلات زیر تعریف شده است:

۱. استفاده از تسهیلات ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر طبق آیین نامه‌های مربوط (بر اساس رشته‌های متناظر شرکت‌کنندگان) - **نمونه جدول امتیازات دستبازی پزشکی**

۲. عضویت در بنیاد ملی نخبگان - بر اساس بند "د" ماده ۴ آیین نامه احراز استعدادهای برتر و نخبگی

۳. استفاده از تسهیلات آیین نامه استعدادهای درخشان برای نفرات اول حیطه‌ها

۴. جوایز نقدی (سکه بهار آزادی به نفرات اول تا سوم انفرادی و اعضای تیمهای اول هر حیطه)

۵. تندیس و لوح تقدیر به امضای وزیر محترم بهداشت یا معاون محترم آموزشی